

РЕШЕНИЕ

№ 117

гр. София, 04.06.2013 г.

ВИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, Второ наказателно отделение, в публично заседание на двадесет и седми февруари през две хиляди и тринадесета година в състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Юрий Кръстев

ЧЛЕНОВЕ: 1. Елена Авдева

2. Жанина Начева

при секретаря Кр. Павлова в присъствието на прокурора Маринова изслуша докладваното от съдия Ж. Начева наказателно дело № 2175 по описа за 2012 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия С. Й. Й. и жалба на неговия защитник против решение № 109 от 3.08.2012 г. на Пловдивския апелативен съд по в. н. о. х. д. № 156/2012 г.

Според подсъдимия Й. съдебните актове и наложеното наказание са незаконосъобразни. Иска отмяна на въззивното решение и връщане на делото на органите на досъдебното производство, осъществяващи функциите си в рамките на друг район, което би позволило разкриването на обективната истина.

В жалбата на защитника са развити доводи в подкрепа на касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1-3 НПК. Изтъкват се нарушения на основни принципни положения в процеса, несъставомерност на деянието в субективно отношение и налагане на прекомерно тежко наказание на подсъдимия. Направено е

искане за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане или за изменяване на решението и намаляване на наказанието на подсъдимия.

В съдебно заседание защитникът (адв. М.) поддържа касационните жалби.

Поверениците на частните обвинители (адв. Хр. М. и адв. Ал. М.) изразяват становище, че въззивното решение следва да бъде оставено в сила.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура дава заключение, че жалбите са неоснователни.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите в жалбите, устно развитите съображения в открито съдебно заседание и извърши проверка на атакувания съдебен акт в пределите по чл. 347 ал. 1 от НПК, намери следното:

С присъда № 25 от 1.03.2012 г. по н. о. х. д. № 30/2012 г. на Пловдивския окръжен съд подсъдимият С. Й. Й. е признат за виновен в това, на 23.09.2011 г. в с. К., Пл. област, при управление на моторно превозно средство (л. а. „Ф. Т.” с ДК№ РВВХ) в нарушение на правилата за движение по пътищата – чл. 5, ал. 1, т. 1 ЗДП, чл. 20, ал. 2, изр. 2 ЗДП, чл. 116, пр. 1 ЗДП, чл. 3 ППЗДП и чл. 193, пр. 1 от ППЗДП умишлено да е причинил смъртта на А. А. П., поради което и на основание чл. 342, ал. 3, б. „в” вр. ал. 1 НК и чл. 54 НК е наложено наказание от седемнадесет години лишаване от свобода при първоначален строг режим на изтърпяване в затворническо общежитие от закрит тип. На основание чл. 342, ал. 4 НК подсъдимият е лишен от правото да управлява моторно превозно средство завинаги. На основание чл. 53 НК съдът се е разпоредил с веществени доказателства. В тежест на подсъдимия е оставил разноските по делото.

С решение № 109 от 3.08.2012 г. по в. н. о. х. д. № 156/2012 г. на Пловдивския апелативен съд присъдата е изменена, като подсъдимият е оправдан за нарушения по чл. 5 ЗДП и по чл. 3 от ППЗДП, а наложеното наказание е увеличено на осемнадесет години лишаване от свобода. Присъдата е отменена относно постановеното от първоинстанционния съд разпореждане с конкретни вещи и в тази част производството е прекратено. В останалата част присъдата е потвърдена.

Касационните жалби с доводи за нарушения по чл. 348, ал. 1, т. 1-2 НПК са НЕОСНОВАТЕЛНИ.

В саморъчно изготвената си жалба подсъдимият С. Й. Й. твърди, че решението и наложеното наказание са незаконосъобразни поради предубеденост на съда вследствие на политически и медиен натиск. Счита, че те са проява и на дискриминационно отношение, продиктувано от етническа принадлежност.

Формулирани по най-общ начин, посочените оплаквания не са подкрепени от конкретни съображения, основани на доказателствата. Като цяло те очертават насоката на касационна проверка за нарушения на чл. 11 НПК, на чл. 14 и на правото на справедлив процес по чл. 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

От материалите не се установяват обстоятелства за външен натиск, който да е могъл да повлияе върху решението на съда и да поставя под съмнение личната непристрастност на някой от членовете на съдебния състав, участвал при разглеждане по същество на делото. Липсват и данни, които да оправдават твърдението на подсъдимия за различно третиране на основата на етнически признак, в т. ч. обстоятелства с дискриминационен характер да са предопределили избрания размер на наложеното наказание.

Ето защо Върховният касационен съд не констатира нарушение на принципа за равенство на гражданите пред закона по чл. 11 НПК, провъзгласен и като основен принцип в чл. 6 от Конституцията на Република България, на нарушение по чл. 14 и по чл. 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

Доколкото подсъдимият е направил връзка с определения размер на лишаването от свобода, жалбата му следва да бъде разгледана и в контекста на явната несправедливост на наложеното наказание. Посоченото касационно основание е подробно развито от защитника, поради което оплакванията на жалбоподателите позволяват да бъдат обсъдени заедно.

В жалбата защитникът навежда доводи, ориентирани към тезата, че въззивният съд е нарушил принципните положения, залегнали в чл. 13 и чл. 14 НПК. Посочва, че съдът е пропуснал да изясни как пет човека, от които само един с летва, са успели да отблъснат нападението на много други лица, въоръжени с брадви, ножове, тръби, саби и пр. и защо пострадалият се е насочил именно към превозното средство на подсъдимия. В допълнение изтъква, че с оглед приетия за установен мотив за извършване на престъплението, въззивният съд е следвало да провери дали наистина е имало полицейски служители пред дома на семейство Р., да вземе под внимание обстоятелството, че първоначално подсъдимият не е знаел действителната цел на пътуването до с. К. и отсъствието на наблюдения върху по-късно развилата се конфликтна ситуация. Подчертава, че съдът не е обсъдил в пълен обем експертно

поясената възможност пострадалият да се отдръпне от потеглящия микробус, управляван от подсъдимия.

Аргументите на защитника в това отношение следва да бъдат отхвърлени.

Пловдивският апелативен съд е счел за фактически установено, че лицата, заобиколили св. Х., св. В., св. И., св. П. и починалия А. А. П., са започнали да се качват по колите и да се изтеглят от мястото на събитието след репликите за пристигане на полиция, които св. Х. и св. П. си разменили, откривайки в това една възможност да реагират в собствена защита; че автомобилът, управляван от подсъдимия, е бил с работещ двигател и в готовност да потегли заедно с останалите превозни средства, когато пострадалият се е насочил към мястото, първоначално мислейки че бият някой, нуждаещ се от неговата помощ, а след това е застанал пред микробуса и е настоявал подсъдимият да остане, за да изчака полицейските служители. При тези фактически констатации неоснователни са възраженията на защитника, че извън пределите на изследване е останала причината, поради която пострадалият се е оказал в близост до автомобила и съдът е пренебрегнал процесуалните си задължения да установи значими белези от фактологията на случилото се (първоначалната информация на подсъдимия за целта на пътуването, присъствието на полиция пред дома на семейство Р. и обстоятелства за отблъскване на нападение, разбирано като физическо надмощие на малобройна група хора над по-многочислена и със сериозно въоръжение).

Въззивният съд е обърнал дължимото внимание и на експертните заключения, които обстойно е анализирал и е обсъдил, преценил ги е като компетентни, ясни, обосновани, поради което се е позовал на тях при изграждане на фактическите си заключения. Специализирано пояснената възможност, в рамките на първите една-две секунди пострадалият да е могъл да има друго поведение (да тръгне рязко встрани вместо да отстъпва назад) не променя изводите на съда относно деянието на подсъдимия, който при достатъчна видимост за присъствието на А. П. не само е потеглил, но и по времето, когато пострадалият се намирал върху предния капак на автомобила и тялото е започнало да се свлича върху настилката на пътя, при техническа възможност във всеки един момент да спре, подсъдимият Й. е продължил движението и непрекъснато е увеличавал скоростта на моторното превозно средство.

Съдът е изпълнил и процесуалните изисквания за обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства при установяване съдържанието на умисъла и мотивите на подсъдимия, решавайки въпросите по същество на делото. В

посочените аспекти Пловдивският апелативен съд е споделил фактическия анализ на първоинстанционния съд, въз основа на който са били изведени елементите от субективната страна на престъплението.

Предвид това Върховният касационен съд счита, че по делото не е било допуснато нарушение на принципите за разкриване на обективната истина, за формиране на вътрешното убеждение и правото на защита на подсъдимия.

Защитникът е направил оплакване и срещу правната квалификация на деянието, поради наличието на друга форма на вината. Твърди, че съдът не е имал основание да приеме умисъл за причиняване на съставомерните последици при отсъствието на мотив на подсъдимия Й. за смъртта на пострадалия и предходни техни взаимоотношения. Като цяло същите доводи са били изтъквани и пред въззивния съд, който в рамките на възприетите фактически положения законосъобразно е отхвърлил тезата на защитата за преквалификация на деянието като непредпазливо престъпление и хипотезата на случайно деяние по смисъла на чл. 15 НК, мотивирайки се с подробни и убедителни съображения. В касационната жалба защитникът неоснователно се позовава на съдебна практика на Върховния съд (Решение № 59/84 г. по н. д. № 50/84 г. на ОСНК) в подкрепа на разбирането си, че по такъв тип обвинения умишленото поведение предполага сложили се във времето негативни отношения между пострадалия и подсъдимия. Отговорът на идентично представения довод, който защитникът е получил от съда по същество, че за умисъла на деца се съди от цялата съвкупност на установените по делото факти и обстоятелства, е аргументиран законосъобразно. Мотивите на подсъдимия с оглед на наказателно правното им значение в разглеждания случай не могат да доведат нито до извод за липсата на престъпление въобще, нито до друга правна квалификация.

Касационните жалби с оплакване за явна несправедливост на наказанието са **ОСНОВАТЕЛНИ**.

Защитникът посочва, че при определяне на размера на наказанието лишаване от свобода съдът е пренебрегнал доказани смекчаващи отговорността обстоятелства, каквито са добрите отзиви за подсъдимия по местоживеене, осъществяваната от него търговска дейност, насочена към подпомагане прехраната на своето семейство. За сметка на това неправилно е съобразявал като отегчаващи отговорността обстоятелства напускането на страната от подсъдимия, прибирането на автомобила в собствения му гараж и несъответствието между фактическото положение и данните, отразени в документите на превозното средство (лек автомобил вместо микробус).

От една страна излизането извън границите на страната още през нощта след извършеното престъпление логически е свързано с напускането на подсъдимия като водач и отделянето на автомобила от мястото на произшествието, и безусловно представляват част от съвкупността на отегчаващите отговорността обстоятелства. Те очертават в неблагоприятна светлина и личността на дееца. Несъгласието на жалбоподателя със съдебната оценка на посочените обстоятелства е неприемливо.

От друга страна, обаче, защитникът основателно се противопоставя, че въззивният съд, изрично подчертавайки чистото съдебно минало като единственото смекчаващо отговорността обстоятелство (л. 20 от решението), без ясни съображения е изключил положителните характеристични данни за подсъдимия Й. в собствената му среда, в т. ч. усилията да осигурява материални средства за препитание чрез упражняването на търговска дейност (отчетени от първоинстанционния съд), макар според мотивите в решението такива сведения за личността да са били установени и от непосредствено разпитаните свидетели (св. Р. и св. Ю.) в рамките на самото въззивно производство (л. 19 от решението). Пловдивският апелативен съд незаконосъобразно е приел и липсата на критичност като фактор с отегчаващо значение при индивидуализация на наказанието. Конкретното поведение на подсъдимия в процеса е израз на правото му на защита, гарантирано от процесуалния закон. Затова липсата на демонстрирано от него разкаяние, съжаление или критичност са факти, които не могат да отегчават наказателноправното му положение.

Ето защо, стъпвайки на съвкупността от релевантните по въпроса и установени по делото обстоятелства, Върховният касационен съд счита, че наказанието от осемнадесет години лишаване от свобода е явно несправедливо. В размер на петнадесет години лишаване от свобода то съответства на тежестта на конкретното престъпление, данните за личността на дееца и останалите обстоятелства, като напълно е в състояние да постигне поправянето и превъзпитанието на подсъдимия, и останалите цели по чл. 36 НК. Въззивното решение следва да бъде изменено в посочения смисъл.

По изложените съображения Върховният касационен съд, на основание чл. 354, ал. 1, т. 3 НПК

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯ въззивно решение № 109 от 3.08.2012 г. на Пловдивския апелативен съд по в. н. о. х. д. № 156/2012 г., като намалява наложеното наказание на С. Й. Й. на петнадесет години лишаване от свобода.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата му част.

Настоящото решение не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: